

MØTE MED NÆRINGSLIVET I NYE NAMSOS

010319

INNSPILL TIL
KOMMUNEPLANENS
SAMFUNNSDEL FOR
NAMSOS KOMMUNE
2020-2032
Nye Namsos kommune

Møte med næringslivet i Nye Namsos

Fosnes kommune, Namdalseid kommune, Namsos kommune og Lund krets slås sammen 01.01.2020, og ny kommuneplan skal utarbeides. Næringsaktører ble invitert til møte 01.03.19 for å få innspill til planen. Namsos næringsforening, Nye Namsos kommune og Midtre Namdal samkommune sto for arrangementet.

Møtet ble gjennomført som kafeborddialog hvor møtedeltakere ble bedt om innspill til 11 tema. Det var cirka 90 deltakere. Det ble også gitt mulighet for å gi innspill via questback.

I det følgende presenteres en oversikt som viser de ulike temaer som ble diskutert og noen hovedpunkter fra hvert tema. Deretter blir hvert tema presenteres mer utfyllende.

Hovedpunkter fra hvert tema

Areal og bygninger	<ul style="list-style-type: none">• Ønsker en klar, forutsigbar og tydelig arealplan• Oversikt over alle næringsareal og bygg ønskes• Kommunen tilrettelegger for best mulig utvikling• Planforum benyttes
Samhandling	<ul style="list-style-type: none">• Næringsliv og kommune har felles møtepunkt• Kommunen er forum for næringslivet for å gjøre næringslivet attraktivt• Alle framsnakker hverandre for å selge produktet «Namsos»
Forventninger til den nye kommunens næringsapparat	<ul style="list-style-type: none">• Kommunen er en lagspiller• Kommunen har kjennskap til utfordringer og behov i næringslivet• Det er dialog mellom næringsliv, kommune, NAV og videregående skole
Digitalisering	<ul style="list-style-type: none">• Digitalisering krever endringsvilje og må tilpasses eksisterende system• Kommunens digitale innbyggertorg må ha mange servicefunksjoner
Nye næringer / arbeidsplasser/innovasjon	<ul style="list-style-type: none">• Kreative klynger/cluster hvor det deles og samhandles• Fokuserer på eksisterende aktivitet for å skape ny aktivitet• Ønsker mer tilrettelagte aktiviteter i Namsos• Det skal være en opplevelse å reise på handel i Namsos• Nord universitet er en viktig aktør i utvikling av Blå sektor, for forskning og utdanning, som igjen gir synergier rundt service og transport
Reiseliv/ turistinfo/ arrangement	<ul style="list-style-type: none">• Tilgjengelig informasjon over hva som tilbys• Lage opplevelsespakker med mange muligheter• Samarbeid mellom ulike opplevelsesnæringer
Infrastruktur, samferdsel og transport	<ul style="list-style-type: none">• Vei og kollektivtransport styrkes for å kunne bo og leve i Nye Namsos• Politisk engasjement for å prioritere samferdsel i ulike fora• Knytte kommunen sammen via sjø• Bedre tilpassede flyruter for næringslivet• Utnytte teknologien som utviklingsarena for buss/kollektivtransport

Skole og næringsliv	<ul style="list-style-type: none"> • Næringslivet markedsføres i barnehage med tanke på rekruttering • Fokus på sommerjobb, utplassering og lærlingeordninger • Næringslivet mer inn i skolen • Rådgivertjeneste i skolen styrkes • Samarbeid mellom videregående skole og universitet for linjeutvidelser
Sentrumsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Mer politisk oppmerksomhet omkring handelsnæring • Mer arrangement i sentrum med tilgjengelige boder og egen koordinator • Sentrum er innbydende for innbyggere og besøkende • Det tilrettelegges for sykling
Fremtidas helsetjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Det tilrettelegges for boområder for alle generasjoner • Snu fokuset og se på eldre som en ressurs • Mer samarbeid mellom offentlige og private aktører • Utvikle piloter på velferdsteknologi og digitalisering
Utvikling i primærnæringene	<ul style="list-style-type: none"> • Mer sortering av næringsavfall og mer gjenbruk • Etablere kompetansesenter for sirkulærøkonomi • Mye uførløst potensiale i primærnæringene

Kommunalsjef
Strategi og
samfunnsutvikling,
Sigrid Angen, var
bordvert om
forventninger til den
nye kommunens
næringsapparat

Tema 1; Arealer og bygninger for næringsutvikling

Areal for næring

Ny arealplan ønskes på plass raskt etter kommunesammenslåing. Arealplanen ønskes forutsigbar, klar og tydelig, samtidig som den ikke ligger til hinder for nye forslag, og den bør være grovmasket.

- Areal for næring, hvor og for hvilken næring?
- Plankompetanse i Namsos kommune og tilstrekkelig kapasitet
- Oppdaterte planer og rask rullering
- Namsos kommune kjøper opp areal som er forbeholdt ny næring
- Areal for blå sektor i kystnære områder
- Ta hensyn til reindriftnæring og samiske interesser

Hvordan kan kommunen tilrettelegge for utvikling?

Kommunen må tilrettelegge for best mulig utvikling. Bruk av sentrum for å få til handel og liv i gatene i bykjernen. Det må skapes møteplasser i alle grender.

- Namsos kommune viser interesse for nye ideer og tanker, er framoverlent og gjør seg tilgjengelig for nye aktører
- Ha en arrangementsansvarlig i kommunen
- Strategi for blå næring ønskes
- Ha oversikt over ledige lokaler
- Ha oversikt over hvilke behov det er for nye næringer i Nye Namsos
- Være veileder for nye næringer

Saksbehandling

Det ønskes rask saksbehandling, oversikt over hvem som har hvilke roller i kommunen, og delegering av oppgaver. Det ønskes spesialisering innad, i stedet for at alle skal være generalister. Det foreslås et planforum innad i kommunen for å få en raskere behandling. Det ønskes sunn fornuft til behandling i saker og at saksbehandler har beslutningsmyndighet og oppfølgingsansvar. Plan- og byggesak er egentlig næringsutvikling. Enkelte påpeker at byggeforbud ikke gagnar noen.

Kommunikasjon

God kommunikasjon mellom næringslivet og kommune er viktig, og det ønskes at det benyttes et planforum. Å pleie eksisterende næring og følge opp deres behov ønskes.

Tema 2; Samhandling for næringsutvikling i vår region

Samarbeid mellom næring og Nye Namsos kommune

Mange aktører framhever Namsos næringsforening som knutepunktet mellom næring og kommune, og at næringsforeninga er viktig og er en døråpner for mange. Administrasjonen i Namsos kommune bør delta i møter med næringsforeningen, også politikere og ordfører.

- Kommunen er samarbeidspartner og nettverksaktør, er attraktiv for nyetableringer, er offensiv om å koble sammen næring og kommune
- Et velfungerende næringsliv gir en velfungerende kommune!
- Korte møter hvor ulike tematikk tas opp, hvor både næring og kommune har deltatt, har fungert godt
- Det foreslås at næringsforeninger i hele Namdalen slås sammen for å møte utfordringer og muligheter i et stort fylke, blant annet for å legge til rette for næringsutvikling i Namdalen, og å hindre lekkasje til større steder
- Hvordan kan prosjekt prioriteres sammen i Namdalen og ikke konkurrere mot hverandre?

Møteplasser og arenaer

Kommunen bør være et forum for næringslivet som jobber for å gjøre næringen attraktiv. Nye Namsos kommune bør være bidragsyter for alle i næringslivet og bør være på tilbudssiden og se mulighetene.

- Kommunen kan delta i å diskutere ideer, da den som går med ideer trenger hjelp og støtte for å komme i gang; økonomi, nettverk, leverandører, arealer og avgifter
- Det er viktig for næringen å ha dialog og å bli sett
- Det foreslås at næringslivet må mer inn i skolen
- Innbyggertorg må bli en god funksjon. Hva kan offentlig sektor tilby næringslivet – alt fra å vite hvem og hva næringen kan få hjelp fra/om og videreutvikling
- Ulike nettløsninger for samhandling bør utvikles og forbedres, slik som chattefunksjon med teknisk eller kultur på kommunens hjemmesider. Det bør også gis en god oversikt over hvem som kan svare på hva i kommunen
- For å styrke omdømme må det foregå en avklaring om hva som kan forventes mellom de ulike parter. Suksesshistoriene bør løftes fram og det bør fremmes hva vi er gode på i Nye Namsos
- Det ønskes at det tilrettelegges for at næringer kan samles i felles bygg – huber. Eksempel kan være et lokale for tekniske fag – for å øke dynamikken – et bygg for bedrifter med felles kantine og en samarbeidsarena for miljø

Kommunikasjon

- Alle må snakke hverandre opp når vi skal ut å selge produktet «Namsos» og tydeliggjøre betydningen det har å heie fram hverandre
- Vi må framsnakke hverandre når vi møtes, ordne opp det vi kan når vi møtes og stikke innom hverandre
- Vi har blitt bedre til å unne hverandre suksess, men har fortsatt en vei å gå
- Ordførere ønskes mer ut på bedriftsbesøk
- Det bør informeres om hvor det kan søkes om ulike økonomiske støtteordninger i forbindelse med næringsvirksomhet, og hvordan en kan få innovative prosjekter til Nye Namsos

Tema 3; Forventninger til det nye kommunale næringsapparatet

Virkemidler for flere arbeidsplasser

- Infrastruktur i bred betydning og økt rolle i bli- og bolyst for at flere ønsker å etablere seg/flytte til Nye Namsos
- Det bør tilbys kommunale næringsarealer og det bør finnes digitale tjenester over hvem gjør hva

Ønsket bistand fra kommunen

Nye Namsos kommune bes se hele kommunen og dens folk og muligheter. Kommunen må ta en rolle for å sikre ny virksomhet når noe avvikles, slik som Nexans, og bør ha fokus på å berge eksisterende næringsliv. Flere etater i kommunen må ha en koblerrolle mellom eksempelvis MN Vekst og NAV og bør ha en rolle for å støtte personer med ulike utfordringer. Det er ønskelig at døra hos kommunen er mer synlig med tanke på de muligheter som finnes innenfor flere etater, eksempelvis kultur. Det bør opplyses om hvem som gjør hva, hvem som kan ta beslutninger og kommunen bør profilere seg. Det er ønskelig å ha en kommune som er en lagspiller, en ja-kommune som ser hele regionen og tar en rolle i regionen.

- Kommunen bør øke kjennskapen til utfordringer og behov i næringslivet og det bes etableres et forum eller ha rutiner for regelmessige besøk
- Kommunen ønskes som deltaker i treffpunkt sammen med næringslivet
- Kommunen oppfordres til å lage en presentasjon av kommunen som næringslivet kan benytte
- Det ønskes kommunale/regionale utviklingsmidler og kommunen bes bidra til gode løsninger når det gjelder lærlinger, spesielt med tanke på økonomi

Ønsket kunnskap/kompetanse

Nye Namsos bør ha fokus på ny/fornybar energi og det er ønske om kommunal energirådgivning. Det bør etableres et kompetansesenter for avfallsressurser med utdanningsmuligheter. Campus vil være viktig for utvikling av ny aktivitet. Det er positivt at Namsos defineres seg som en blå aktør.

- Rekruttering innen bygg og anleggsbransjen må prioriteres
- Det kreves omstilling i næringslivet for nye trender og kommunen bes ta en rolle her
- Det savnes innsats fra kommunen for muligheter for modulvogntog
- Det bør satses på sirkulærøkonomi
- Både etablerte bedrifter og gründere bør ha fokus på vekst

Samhandling

- Næringsapparatet bes være ører/øyne utenfor kommunen og ha koblerrollen
- Det ønskes mer dialog mellom næringsliv, kommune, NAV og videregående skole
- Det trengs fora/møteplasser mellom kommune og næringsliv i tillegg til næringsforeninga
- Det må samhandles i hele kommunen og med hele næringslivet – i alle grender
- Det bør skapes arenaer for et godt vertskap for nye innbyggere hvor en kan kartlegge muligheter
- Det er viktig at aktiviteter og arrangement er samordnet slik at en hindrer kollisjon

Tema 4; Digitalisering for økt næringsutvikling

Digitalisering

- Kan enkle digitale plattformer forenkle samhandling mellom kommune og næringsliv slik at raske avklaringer gis?
- Kan spørsmål som sendes kommunen besvares raskt via «popup» vindu?
- Digitalisering stiller krav til endringsvilje og må tilpasses eksisterende systemer

Bedrifter som ikke følger utviklingen får store utfordringer. Trondheim havn fremmes som et godt eksempel der digitalisering eskalerer – både fagsystem og andre system. Systemet bidrar til at aktører når hverandre uavhengig av geografi. Nye systemer må fungere og det er krevende med nye arbeidsprosesser mot teknologi. Digitalisering er mye mer enn systemene, og det trengs kompetanse til innkjøp av teknologi.

Muligheter

Det ønskes en oversikt over næringslivet for jobbsøkere som ønsker å flytte til Namsos. Det er et behov for et kompetansesenter der man kan koble sirkulærøkonomi, små/mellomstore bedrifter, webportaler/digitalisering – hvordan hjelpe disse til utvikling til bedre sirkulærøkonomi? Sentret kan ligge i Namsos, men være ute i distriktene og også bistå større deler av landet. Her er det et marked det bør gripes tak i. I framtiden bør det tilbys teknologi som skaper sosial tilhørighet – å oppleve å være i rommet til hverandre uten å fysisk være det – kan dette skapes innenfor våre næringer?

Det forventes mer aktiv bruk av teknologi i kommende eldregenerasjoner. Eldre bor lengre hjemme og dette er et marked for næringslivet, både gjennom transport og aktiviteter. Hvordan skjerme midler i omsorgen til å tenke utvikling av teknologi? Det ønskes teknologi som beriker livene til innbyggerne og som frigjør ressurser blant ansatte som jobber innen omsorg til å gjøre andre oppgaver. Her bør Namsos være i front og utvikle.

Nord universitet bes benyttes bedre i utnyttelse av velferdsteknologiprosesser i samhandling med næringslivet – å finne gründertypene som ser mulighetene. Det påpekes at det allerede finnes mye teknologi som ikke alle vet om, og at Nord universitet kan være et ressurscenter her.

1881 kan også være en aktuell tilbyder i forhold til velferdsteknologi, ved at det fortsatt er behov å ha noen å prate med, bli sett, kjenne trygghet, stille dagligdagse spørsmål når det popper opp varsler på smarttelefonen som en ikke helt vet hvordan en skal forholde seg til.

- I landbruket finnes mange digitaliseringsprosesser i regi store/nasjonale organisasjoner (eksempelvis regnskap)
 - Her trengs infrastruktur der hvor gårdene ligger
- Innenfor transportnæringen er det utviklet system for store firma (100 biler eller mer)
 - Dette blir kostbart for små firma med 1-5 biler å koble seg på. Her ønskes spesialtilpasning av andre tilgjengelige programmer for småskalatilpasning

Nord universitet bør være en viktig aktør i utvikling av Blå sektor. Det finnes mange bedrifter i Namdalen og det er mulig å utnytte synergier på faget her. Bør kobles opp mot forskning og utdanning, som igjen gir synergier rundt service og transport. Campus ligger her, bedriftene ligger geografisk spredt men det er ikke til hinder.

Industrien i dag er digitalisert, og her kan en bruke kompetansen som finnes og utvikle. Mindre bedrifter foreslås å ha felles markedsføringsplasser og felles nettbutikk. Her kan også felles innkjøp av kompetanse være en løsning. Å kunne skape Namsos på et nettsted var også et forslag – «storsentret på nett» – alle får vise fram butikkene/bedriftene sine, med bilder, informasjon, salg og

betalingsmuligheter. Næringsforeninga foreslås som driver av nettutgaven av storsentret. Utvikling av apper foreslås også som et felt for gründere.

Kommunens digitale innbyggertorg bør ha chattemuligheter, ha toveis kommunikasjon gjennom bilde og lyd og en arena for å få informasjon. Det bør ytes service slik at en til enhver tid får beskjed hvor saken er i behandlingsskjeden. Ulike utviklingsprosjekter med informasjon og bilder presenteres på kommunens nettsider, og det ønskes en bildebank som næringslivet kunne fått tilgang til.

Teknologi

Teknologien kan forenkle prosesser og samhandling, effektivisering og automatisering. Men kan tilgang også skape klasseskiller? 5G går på større hastighet, men ikke i forhold til dekningsgrad.

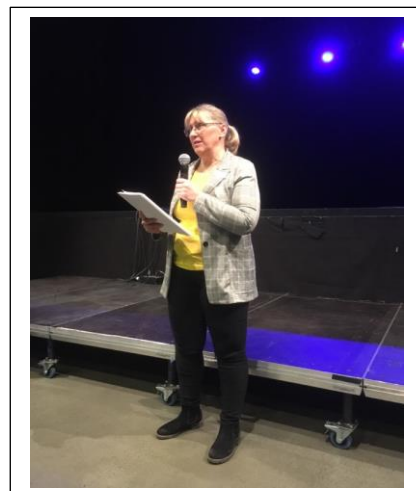
Det trengs kompetanse for å utnytte mulighetene som finnes i teknologien. Å vite hva man skal investere i og utnytte potensialet kan være utfordrende. Dyre investeringer utdateres raskt og det er utfordrende – hvordan kan kommunen bistå med det? Det er også utfordringer knyttet til personvern og bruk.

Det er tregere infrastruktur i distriktene, og ulike næringer trenger stor fart/bredde for å eksempelvis sende bilder. Det bør legges til rette for å ha like muligheter uavhengig av hvor en bor. God nettilgang kan bidra til at sentrum får en annen betydning. Samtidig påpekes det at prosessen med et godt utbygd bredbånd er kommet godt i gang.

Forslag til forbedringsområder

- Det ønskes en presisering av hvordan Nye Namsos kommune ønsker å forbedre seg når det gjelder framtidig hjelpebehov innen helsesektoren og digitalisering
- Anbudswerktøy oppleves som komplekse og ønskes forenklet – det er en stor bolk med standardiserte spørsmål som ikke har noe med anbudet å gjøre
- Det ønskes at alle kan få tilgang til Namsos appen for å få legge sine arrangement/annonser etter eget ønske
- Utbedre portalen på kommunens hjemmesider og kommunen må gjøre seg digital tilgjengelig
- Kan kommunen støtte næringslivet vedrørende spørsmål/utfordringer – gjennom en digitaliseringskonsulent?

Rådgiver Eva Fiskum
oppsummerte innspill fra
bordet som omhandlet
digitalisering

Tema 5; Nye næringer/nye arbeidsplasser/innovasjon

Innovasjon

- Det må legges til rette for kreative klynger/cluster, hvor det kan deles og samhandles
- Det er viktig med rammebetingelser for å få eksempelvis teknologiselskaper til Nye Namsos
- Fokuserer på det vi har og at aktivitet skaper ny aktivitet. Nye Namsos må knytte kontakter for å skape muligheter
- IKT/robotisering er viktig i industrien
- Det foreslås utvikling når det gjelder områder innen helsedata, offshore, solenergi, avfall, matproduksjon, biogass, bioøkonomi, sirkulærøkonomi, gjenbruk, velferdsteknologi og utnytte potensialet vi har som råstoffprodusenter
- Det er muligheter for å bruke og utvikle ressursene som finnes i landbruket og det foreslås at gårdsbruk/gårdbrukere bør samarbeide mer

Aktivitet

Det savnes muligheter for mer tilrettelagte aktiviteter i Nye Namsos. Enkelte grupper trekkes fram som de som spesielt savner en møtearena; studenter og hybelboere, tilflyttere, forretningsforbindelser og barnefamilier. Konkrete forslag som

- Bowlinghall
- Zipline fra Klompen
- Trampolinepark
- Barnepark
- Klatrepark
- Båttutleie
- Aktivitetssenter
- Lekeland for store og små

alle steder med servering. Ofte er det aktivitetene de har deltatt i, kundene snakker om etter et besøk i Nye Namsos! Det ønskes også et møtested for de som er interessert i gaming. For næringslivet ønskes en arrangementshall som er åpen for næringsbruk.

Turisme og næringsliv

Det skal være en opplevelse å reise på handel i Namsos og det bør fokuseres på ulike tilbud til turister når cruisebåter legger til kai, både innenfor handel og tjenester. Det foreslås å se på mulighetene med overnatting i veggen på Klompen.

Blå sektor

Det foreslås å satse mer på aktivitet innen havbruk, og skape arbeidsplasser i servicenæringen mot havbruk. Både oppdrett og landbasert oppdrett foreslås. Det foreslås et samarbeid med utdanningssektoren og Nord universitet.

Rekruttering

Det ønskes å jobbe med å få opp kreativiteten til barn og unge. Hvordan motivere 14 åringer til å ønske å bo i Namsos i framtiden? Det må legges til rette for å skaffe arbeidsplasser til ungdom og invitere Namsos-ungdom som studerer andre steder til å se mulighetene i hjemkommunen. Her må kommune og næringsliv samarbeide.

Tema 6; Opplevelser gjennom reiseliv og arrangement

Hvordan få turister til å trives i Nye Namsos

Det bør tilrettelegges for økt turisme, og jobbe for å få flere til å komme tilbake etter å ha besøkt Nye Namsos. Det foreslås å lage en pakke – eksempelvis «den gyldne turistvei». Informasjon om hva som tilbys må være tilgjengelig, via turistinformasjon, plakater, ulike hjemmesider, tripadvisor, NamsosByApp og Visitnamdalen.com. Mye finnes allerede, men må markedsføres bedre.

Tilgjengelige bilder og videoer ønskes til markedsføring av det vi har å tilby.

- God gjestehavn i Namsos sentrum med informasjon over hva som tilbys i Nye Namsos.
- Båttutleie for å vise skjærgården og for å få mulighet til å fiske.
- Det bør være variasjon i det som tilbys for at turister blir lengre, både det å se, å gjøre og å lære.
- Nye Namsos må ta vare på naturen og reindrifta
- Fokus på grønt reiseliv med bærekraftig fokus
- Nye Namsos har kjempepotensial innenfor vandring. Det bør fokuseres på å lage opplevelsespakker med mulighet for leie av sykkel, båtturer, matopplevelser, naturopplevelser – guidet og uten guide.
- Rock city ønskes mer åpent og tilgjengelig.
- Det må legges til rette for turister med sykkel og kajakk og opplyse om overnattingsmuligheter. Via Ferrata på Lund? Området rundt Namsen? Grunneiere må delta i muligheter som ligger her.

Arrangement i Nye Namsos

Forslag til hvilke arrangement som burde skje; Festivalby, utvikle Namsosmartnan, NM på ski, Landbruksmesse i forbindelse med Woodland, julemarked, temahelger for eksempel bobilhelger, matfestival med mat, musikk og øl, barnefestivaler, konserter på spektakulære steder som eksempelvis Brakstad «Ut mot storhavet» og noe innenfor politikk slik som Dokkhuset i Trondheim var eksempler som ble nevnt. Flere mente at det var behov for kommunalt ansatte som hadde et overordnet ansvar for arrangement og koordinering av det som skjer. Arrangementskalender ble også nevnt.

Samarbeid

Opplevelsesnæringene må samarbeide. Først bør mål innad i bedrifter tydeliggjøres, så må næringene møtes. Hva kan skje sammen og hvordan kan vi samarbeide? Hvilke kurs/konferanser kan legges samtidig som større arrangement? Nye Namsos kommune kunne koordinert ved å rigge møteplasser for å utvikle en strategi. Alle må framsnakke det vi har å tilby og vertskapet må ut. Det må samarbeides mer mellom næringsliv (handel) og opplevelsesaktører.

Reiselivsdirektør Bente Snildal i Visit Namdalen presenterer innspill gitt vedrørende reiseliv, turistinformasjon og arrangement.

Tema 7; Infrastruktur, samferdsel og transport

Vei

Intern kommunikasjon i kommunen, både vei og kollektivtransport er viktig for å kunne bo og leve i Nye Namsos kommune. Vi må tåle en debatt om bompenger. Det bør jobbes for at ikke alle veipenger brukes i Trondheimsområdet og det er viktig med politisk engasjement og at veier får prioritering i de ulike planer som finnes.

- Bru til Jøa
- Ruste opp veier til alle grender for å muliggjøre næring
- Veier må tåle 60 tonns modulvogntog, også industriområder og havneområder
- Prioritere FV 769 og FV17
- Mer gang- og sykkelveier

Båt/sjø

- Flytt mer gods over til sjø, med større lager på havner
- Tilrettelegg for gods, personell, turisme og fritidsbåtreisende
- Hurtigbåten bør gå fra å være verst til å bli best når det gjelder miljø. Raskere, flere hurtigbåter slik at det kan pendles begge veier
- Ferje/hurtigbåt fra sentrum til sagbruksmuseet på Spillum
- Kommunen bør knyttes sammen innen sjøen

Jernbane, fly, buss og tilbringertjeneste

Det er uenighet om jernbanen bør fjernes eller bestå. Noen mener det hindrer utvikling, mens andre ser muligheter.

Mange var fornøyde med flytilbudet som finnes, og mange påpekte at det var behov for bedre tilpassede ruter, spesielt for næringslivet. Det er positivt med direktefly og det bør bygges videre på dette, med fly morgen og kveld, slik at møter kan foregå på en dag, både i egen kommune og i andre deler. Det presiseres at tilbudet må benyttes. Flyplassen trenger teknologi slik at regulariteten kan økes. Det ble også foreslått å dele flyplass med Ytre Namdal og at den kan plasseres på Salsnes.

Flere savner ekspressbusstilbud mellom Namsos og Trondheim. Bybusstilbud i Namsos sentrum er for dårlig kveld og helg. Ruter ut til alle grender er for dårlig og tilbudet mot Steinkjer bør bedres på kveldstid. Det er viktig at bestillingstransport og tilbringertjeneste opprettholdes og utvikles.

Mobil/bredbåndsutbygging

Mobil/bredbånddekning er en selvfølge i hele kommunen, og er det viktigste for å kunne utføre sine oppgaver.

Utviklingspotensial

Nye Namsos burde utnyttet teknologien og vært en utviklingsarena for buss/kollektivtransport. Selvgående busser, satellitt utvikling. Det bør utvikles intern transport i Nye Namsos – spesielt med tanke på ungdommer.

Tema 8; Skole og næringsliv

Rekruttering av fremtidig arbeidskraft

Det bes gis informasjon til bedrifter om hvordan en kan bli lærlingebedrift. Lærlinger tilfører bedrifter mye, men det trengs ordninger for å styre, og med bedre insentiver. Det er viktig at lærlingene får tilfredsstillende oppfølging og at de gis ansvar. Det påpekes at det finnes lærlingeplasser i kommunen, men at det mangler elever. Administrering av lærlinger foregår i Steinkjer og Trondheim. Det bør gjøres noe for å få elever mer interessert i yrkesfag og elever må knyttes til næringslivet tidligere. Kunne det vært arenaer der ungdom er mer representert? Videregående skole burde jobbe med spenstige navn på de ulike linjene for å heve attraktiviteten. Læringslivets arena (for ungdom og næringsliv) var en suksess og må berømmes. Ulike næringer påpeker at de har rekrutteringsutfordringer og det bør jobbes med å heve status på yrkesfagene.

- Næringslivet må markedsføre seg allerede i barnehagen med tanke på rekruttering
- Ungdom må få mer utplassering i ungdomsskolen og noen foreslår å tilby sommerjobber for alle 9. og 10. klassinger
- Felles arena for sommervikarjobber – årets sommerjobber er her! Bør synliggjøres over hele kommunen og vil være et stort koordineringsprosjekt

Samhandling

- Barnehage/skole og næring burde samarbeide mer og det må legges til rette for en samarbeidsarena
- Næringslivet må inn i skolen for å informere om yrkesmuligheter
- Skole og næring må samarbeide, slik at linjer og fag speiler næringslivet
- Ungdomsrådet foreslås som et viktig panel for diskusjon med næringslivet
- Rådgivertjenestene må bli bedre på å vise mulighetene som finnes, mer fokus på det en vil bli, ikke hva en har forutsetning til. Foreldre bør også få denne informasjonen
- Det foreslås også mer samarbeid med videregående skole og Nord universitet med tanke på linjeutvidelse

Læring og læreplaner

Skolen må forholde seg til læreplaner, men de bør også tilpasse seg næringslivet. Det oppleves ikke samsvar mellom næringsliv og skole, det blir for mye teori og langt unna praktiske forhold.

Skole og næringsliv var tema på bord nr. 8, hvor både Fosnes kommune, Olav Duun videregående skole og Ungt Entreprenørskap fra Trøndelag fylkeskommune var representert.

Tema 9; Sentrumsutvikling

Næring i sentrum

Det ønskes mer politisk oppmerksomhet omkring handelsnæringen. Det foreslås å utvikle og støtte næringsforeningen. Flere snakket om netthandel og om hvordan utviklingen kommer til å bli framover. Noen foreslo at flere butikker kunne hatt en netthandel sammen.

- Hvordan bevisstgjøre innbyggere og bedrifter til å handle lokalt?
- Hva er det som får folk til å handle i byen?
- Handel handler om dugnadsinnsats der næringslivet selv må se på service, pris, trivsel og å skape møteplasser for kunder og befolkningen
- Det må skapes arrangement i sentrum som igjen fører til økt handel

Arrangement/møteplasser

Flere ønsker kafeer og restauranter, gjerne langs bryggerekkene. Festplassen blir tatt fram i flere sammenhenger, og det ønskes en kontaktperson eller en arrangementsansvarlig for de som ønsker å bruke festplassen for arrangement. Videre ønskes det å kunne leie en bod i et klargjort område, slik at det er enkelt og at en ikke trenger å organisere så mye selv. Det kom mange konkrete forslag på ønskede arrangement;

- loppemarked
- barnehagedag
- ung kunst
- bytte av klær
- skøytebane
- torghandel

Alle arrangement ønskes på en tilgjengelig kalender og noe for hver sesong. Opplevelser i sentrum trekker folk til byen og det ønskes mer som trekker for alle aldersgrupper og kjønn. Flere ønsker som tidligere nevnt, klatrepark, bowling, trampolinpark, restaurant og overnatting på Klompen, bobilparkering, innendørs tilbud til ungdom, gjestehavn, skole/campus og restauranter for å trekke flere folk til sentrum. Opplevelsene må innby til at folk ønsker seg tilbake. Det som skjer må også promoteres på ulike plattformer og ved hjelp av bannere.

Namsos sentrum

Namsos sentrum må være innbydende for innbyggere og besøkende. Det foreslås at det jobbes med hvordan folk blir tatt imot når de kommer til Namsos via buss, båt og fly. Havna bør oppgraderes og det bør arrangeres dugnad for å få byen grønnere.

- Namsos kommune støtter de som installerer solceller – grønne tak i Namsos
- Rocka løsninger som konteiner-kiosker
- Flere roser belysningen på festplassen og ønsker at hele byen skal «opplyses» for trivsel og trygghet
- Kirka ligger på byens fineste plass og bør opplyses mer, med flere benker og opparbeide grøntarealer
- Arealplanen for sentrum bør være fleksibel
- Sentrumsrunde i likhet med brurunde

Sykkel

Flere ønsker at det tilrettelegges for sykling i sentrum og at det tilrettelegges for sykkelparkering. Noen ønsker også mulighet for sykkelutleie.

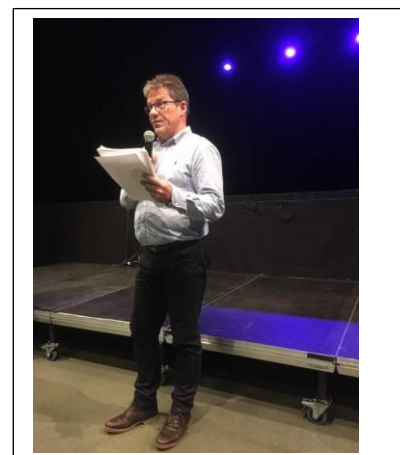
Tema 10; Sosialt entreprenørskap/Framtidas helse- og omsorgstjenester

Sosialt entreprenørskap

Flere ser på mulighetsrommet for å bo lengre hjemme når en blir eldre og trenger bistand. Her foreslås å trekke inn ungdom og å utvikle nye tjenester. Noen ønsker å videreutvikle tjenester a la Mettes tjenester. Noen mener fokuset må snus og at en bør se på de friske eldre som en ressurs og hvordan utnytte kapasiteten deres. Flere mener at kontakten med arbeidsgiver etter at en har gått av med pensjon er den viktigste forebyggende faktoren for en god alderdom og noen mener at å arbeide lengre er god forebygging. Sosiale arenaer er viktig og ensomhet er en utfordring. Det ønskes å utvikle bofellesskap før en trenger sykeheimplass. Noen mener eldresenter er fornuftig med tanke på sosialt fellesskap. Det pekes på at ensomhet er en utfordring i alle aldersgrupper. Noen ønsker mer treff på sykeheimen slik som babytreff.

- Tilby transport til eldre og skap sosiale arenaer
- Vanskelig å få tak i frivillige og noen savner flere private initiativ
- Leiligheter for eldre med hybeltilknytning slik at ungdom kan bo sammen med eldre
- Bofellesskap/boområder med alle generasjoner, og gjerne boområder med skole, barnehager, der barn, ungdom, voksne og eldre møtes. I tilpassede bomiljø bør det tilrettelegges med noe fellesareal
- Noen ønsker VR bolig, små landsbyer som ligger nært butikkssenter og private får areal.
- Det foreslås utvikling av vaktmestertjenester, butikk og kafeer tilpasset eldre, callsenter - et tilbud til brukere med behov og «bestemor på anbud» (praktiske ting i hjemmet som gjør at en kan trives og trygghetsforebyggende tiltak)
- Ønsker finansieringsordninger for mere private tjenester
- Arenaer der offentlige og private aktører møtes
- Utvikle piloter på velferdsteknologi og digitalisering for å dekke tjenester som ikke er dekket i dag
- Ungdom som ikke har jobb, bør tilbys å engasjere seg i eldreomsorgen. Kommunen kan være tilrettelegger og ungdom får jobbtrening

Samhandlingskoordinator Olav Bremnes fra Helse Nord-Trøndelag presenterte resultater fra bordet som diskuterte Framtidas helsetjenester.

Tema 11; Utvikling sammen med primærnæringene

Hvordan kan kommune legge bedre til rette for samarbeid

Namsos kommune kan være pådriver og tilrettelegger for møteplasser. Næringsforening og bondelag bør kobles. Det bør samarbeides på tvers av kommunegrenser, og det er enkelte som mener at miljø og næring ikke bør slås sammen. Enkelte mener Overhalla bør fortsette å være med i landbruksavdelingen. Kommunen oppleves ofte dårlig på krav til materialer, gjenvinning og miljøstandard. Kommunehuset bør gå i front med tanke på å være nytenkende og i forhold til krav. Nye bygninger må være rustet for klimautfordringer. Det oppleves lite politisk fokus på havbruk. Enkelte mener det ikke er grunn for restriksjoner i Namsenfjorden og Trondheimsfjorden. Det oppleves at det er unødvendig avstandskrav for torsk/laks.

- Det oppleves arealkonflikter mellom reiseliv, rekreasjon og bolyst
- Hamstad bakeri har reststoffer fra baking og noe brukes i surdeig. Det er 8-9 % protein i gammelt brød og det kan kanskje være nye proteinkilder for oppdrett (via insekt?)
- Det ønskes mer sortering av næringsavfall og mer gjenbruk
- Det foreslås fornybar energi på fjøstak
- Huler i Klompen foreslås til hydroponisk dyrkning av eksempelvis salat
- Insekts-fabrikk på Spillum
- Kompetansesenter på sirkulærøkonomi bør etableres - gjenvinning, som kan bistå distriktsutfordringene innen sirkulærøkonomi. Fagmiljøet finnes allerede; Namdal ressurs, Retura, MNA, Bil1Din, Olav Duun videregående skole, Namsos kommune, Krokfrakt og Salsnes Filter.
- Salg av tjenester til havbruksnæringen
- Åpne anlegg på kysten som er vårt fremste konkurransefortrinn
- Utviklingsprosjekt for Skogfrøverket
- Pasienttransport i lufta uten sjåfør
- Kreative helsetjenester/spesialisthelsetjenester i lufta

Det pekes på at det er mye uforløst potensiale innen primærnæringene. Trebasert næring, energi fra skognæringer, binding av CO² og mye uutnyttet biobrensel. Det bør samarbeides om avfallshåndtering – ensilasje (Scanbio – Bjugn, Verdal og Skogn) og avfallshåndtering krever større forhold enn bare Namsos.

Ordfører i Fosnes kommune/leder for Fellesnemda i Nye Namsos, Trygve Sandvik presenterte resultater fra bord nr. 11, Utvikling i primærnæringene

